

ALI BO VLADA DOVOLILA PIVO? SUŠA JE TUKAJ.

Is Washingtona javljajo, da pivo in vino morda ostane.

V NEW YORKU IN ST. LOUISU NAMERAVAJ ODŽRŽATI OD-PETE SALUNE.

Washington, D. C. — Sinoči se je razločilo, da je justični departament zaključil, da postava vojne prohibicije ne bo ovirala prodajanja piva kot je pivo in lahko vino. Pijače, ki ne vsebujejo več kot 2% alkohola v smislu razsodbe v New Yorku ostanejo.

New York, 30. jun. — Tukajšnjih 6000 gostilničarjev se je domnilo, da bodo riskirali posledice in držali jutri odprte salune. St. Louis, Mo. — Na stotine tukajšnjih salunarjev je sklenilo prežeti vojno prohibicijo in se boriti proti določbam zakona pred sodišči.

Chicago, Ill. — Danes, 1. julija, bodo zaprti vsi saluni v mestu. Vročina je zopet pritisnila in vrhutega se nekaj govori, da bodo zaštrajkali uslužbenci vodnega departamenta, vsled česar ne bomo imeli niti pitne vode. To bo suša!

PROHIBICIONISTI V WISCONSINU SE TRDIJO...

Milwaukee, Wis. — Prohibicionisti se trudijo na vse kriplje, da preprečijo predlogo v leigslaturi, ki dovoljuje, da pivo in vino vsebujejo do 2 1/2% alkohola. Senat je že odglasoval za predlogo in sliši se glasovi, če bo predloga sprejeta, da jo governor podpiše. Prohibicionisti so valed tega v velikih skrbih in tekajo od Poncija do Pilata, da v zadnjem trenutku preprečijo predlogo.

Prohibicionisti imajo še eno upanje, za katerega se love kot potapljačji človek za bilko v globoki vodi. Oni pač menijo, če kongres določi, da se za neopojne pijače smatrajo le take pijače, v katerih je le 1/2% alkohola, postane wisconsinška postava neveljavna. Nasprotniki prohibicije sodijo seveda drugače in pravijo, da kongresni zaključek le pove, kaj je neopojna pijača, wisconsinški sklep legislature pa določa, kašna pijača se sme prodajati, po ustavnem prohibicionistkemu dodatku.

GENERAL OBREGON NAZNA-NJA SVOJO PREDSEDNIŠKO KANDIDATURO.

Los Angeles, Cal. — Mehiki general Alvaro Obregon je naznačil formalno svojo kandidaturo za predsednika v letu 1920.

Svoj oklice na ljudstvo je izdal v nekem španski listu v Sonori, v katerem naznanja, da kandidira kot liberal, in pojasnjuje, čeprav je v Mehiki veliko političnih strank, se Mehikanci politično dele le v liberalce in konzervativce.

Glede mednarodne politike ima Obregon šest glavnih točk. Predvsem zahteva suvereniteto za Mehiko v vseh notranjih zadevah. Drugič, da se vsi tujezemci v Mehiki podvržejo mehiki postavi. Dalje razpravlja o investiranju tujega kapitala v Mehiko, o njegovih pravicah in varstvu.

KOMISIJA NAJBREŽ PREIŠČE GOVORICE O POGROMIH.

Washington, D. C. — Predsednik Wilson je po državnem departamentu sporočil senatu, da namerava poslati še eno komisijo na Poljsko, da preišče poročila o židovskih masakrih. Dejal je, da se stori ukrep po konferenci s Hugh Gibsonom, poslanikom za Poljsko, ki se vrni v Parizu.

Gibson je svojočasno sporočil, da so bila poročila o masakrih židov zelo pretirana. Če se predsednik odloči za novo komisijo, tedaj bo ta komisija še enkrat preiskala pritožbe od strani židov in doglala, koliko je resnice na njih.

MESTNI USLUŽBENCI NA STRAJKU V CHICAGU.

Chicago, Ill. — Več kot 1000 pisarjev in tipistov, vposlenih v mestni hiši, je večeraj zaštrajkalo in vsi uradi so zaprti. Danes se odloči, da li zaštrajkajo tudi policisti in ognjegasci, ker jim mestni svet še ni površal plače.

VELIKA ČETVORICA SE JE RAZŠLA.

Svet desetih bo vodil nadaljnja pogajanja mirovne konference.

TURSKI DELEGATJE POSLANI DOMOV.

Pariz, 30. jun. — Poroča se, da se je velika četvorica v soboto pred odhodom Wilsona in Lloydja Georga sporazumela glede na gospodarske pogoje z Avstrijo.

Pariz, 30. jun. — Velike četvorice ni več, ostala pa je velika deseterica, ki bo razpravljala o mirovnih vprašanjih, kar se tiče Avstrije, Ogrske, Bolgarske in Turčije. Vseh pet velesil bo imelo v tem svetu po dva delegata in po poročilu v "Tempsu" bo deseterica sestavljena kakor sledi:

Clemenceau in Pichon za Francijo, Lansing in House za Združene države, Balfour in Bonar Law za Anglijo, Tittoni in Marconi za Italijo in Makino ter Cinda za Japonsko.

Lansing je zdaj načelnik ameriške mirovne delegacije dokler ostane v Parizu.

Kakor se poroča, je bila v soboto podpisana pogodba za alijanco med Združenimi državami in Francijo ter Anglijo; alijanca bo seveda veljavna, če pogodbo odobri ameriški senat. Podpisana je bila tudi pogodba s Poljsko, ki bo objavljena jutri.

Dalje poročajo, da so zavezniki pisмено obvestili turške delegate v Parizu, da se naj vrnejo domov, ker ni upanja, da bi bila kmalu sklenjena pogodba med Turčijo in zavezniki. Med turškimi zahtevami in koncesijami zaveznikov je velika razlika.

Brest, Francija, 30. jun. — Predsednik Wilson se je vkrcal na svoj parnik ob 2:20 večeraj popoldne. Ko je odhajal po pomolu, se je iz ulice Siam pokazala dolga vrsta socialistov, ki so prepevali "Internacionalo". Wilson je mahal s klobukom v roki v pozdrav pohodnikom.

POŽREŠNOST JE RODILA BOLŠEVIZEM.

St. Louis, Mo. — William J. McAuliffe, profesor na stolnem učilišču v New Yorku, je pri nagovoru katoliške družbe za izobrazbo rekel, da je požrešnost rodila bolševizem in ne kapitalizem. Po njegovem mnenju je požrešnost povzročiteljica I. W. W. in vseh drugih radikalnih organizacij, ki so protiverske ali protinacionalne. Požrešnost je doma pri industrijalnih voditeljih, ki imajo v svojem krcu trde madeže, v svojih glavah pa mehke.

Povdarjal je, da mora biti postava za varstvo otrok tako izdelana, da bo vsakemu otroku ga-rantirana dobra izobrazba. Priporočal je, da se delodajalci zainteresirajo za boljšo posvetno in versko izobrazbo svojih delavcev in da se pospešuje gradnja delavskih domov, kajti tisti, ki lastuje svoj dom, ni bil še nikdar anarhist.

GOVERNOR JE PROTI USTAV-NEMU DODATKU ZA ŽEN-SKO PRAVICO.

Baton Rouge, La. — Governor Pleasant je brzojavil gubernernem južnih držav, da nastopijo proti ustavnemu dodatku, ki prizna ženskam volilno pravico. V svoji brzojavki pravi, da naj južne države podeli ženskam volilno pravico po državni ustavi, ravnotako naj po složno glasujejo proti zveznemu ustavnemu dodatku.

NEMČIJA BO ZAPLE-NILA BOGASTVO ZA POKRITJE DOLGOV.

90 milijard mark mora priti iz šepov bogatinov za pokritje vojnega dolga.

HAMBURG JE SE V ROKAH SPARTAKOVCEV.

Berlin, 30. jun. — Finančni program Bauerjeve vlade določa, da se zaplenijo denarna premoženja v skupni svoti 70 do 90 milijard mark (\$22,500,000,000) za pokritje ogromnih stroškov, ki jih tirja mir od nemške republike. Finančni program bo predložen narodni skupščini v odbritev v prihodnjem zasedanju.

Zaplemba se izvrši prvič v obliki povznanega davka na dohodke, dobiček in dedščine; davek je dvojen, namreč za posazenike in korporacije. Davek na dobiček znaša od pet do 80 odstotkov, davek od dohodkov pa mora plačati vsakdo, ki ima najmanj 5000 mark letnih dohodkov pričenši z letošnjim letom. Davek na dedščine bo bolj drastičen kot je bil kdaj poprej; dediči bodo morali najprvo plačati davek od podedovanega, premoženja in potem še posebej davek od skupne vrednosti vse dedščine do 80 odstotkov. Dalje je naložen davek na darove bodisi v denarju ali nepremičninah; davek na tobak in sladkor je podvojen in obdavčena je vsaka druga stvar.

Drugič določa finančni program vlade, da se direktno zaplenijo denarna premoženja bogatinov. Vlada zahteva, da se zapleni vse nad svoto 240,500 mark, medtem ko je finančna komisija določila, da smejo bogatini obdržati najmanj 440,550 mark.

London, 30. jun. — Brezlična brzojavka iz Berlina se glasi, da je bilo v soboto razglašeno obsešno stanje v Vratislavi in vladne čete so okupirale kolodvor po kratkem spopadu s štrajkarji. Državna komisija je izdala naredbu, ki prepoveduje štrajk delavcev.

Berlin, 30. jun. — Vlade čete pod vodstvom generala Lettow-Vorbecka, ki so imele okupirati Hamburg, niso večeraj prišle v mesto, temveč so se ustavile zunaj mesta, ko so naletele na veliko število oboroženih civilistov, med katerimi so tudi ženske. Komunisti v Hamburgu so izjavili v soboto, da ne bodo prelivali krvi, ali ko so se približale čete, so se postavili v bran.

Berlin, 30. jun. — Nekateri buržoazni listi so v soboto izšli černo obrobjeni, ko so naznanili, da je mir podpisan. "Freiheit", "Vorwaerts" in "Lokal Anzeiger" protestirajo proti "pozivnanju na mašečevanje" v buržoaznih listih. Vsenemška "Deutsches Zeitung" je bila zaplenjena radi hujšakajočih člankov.

NA DOMU DRŽAVNEGA URAD-NIKA SO NAŠLI ZA \$65,000 BANKOVCEV.

Washington, D. C. — Detektivni zakladniškega departamenta so odkrili na domu uradnika Charles H. Turnbulla za \$65,000 bankovcev. Bankovci so bili v kositernih kečkljicah, ki so bile zakopane na dvorišču. Pokvarjene bankovce so našli tudi pod preprogami, v stehanih, ki jih je bilo treba le zložiti skupaj in izmenjati.

Veleporota ga je obtožila goljufije. Še ko so ga aretirali, so našli pri njem za več tisoč dolarjev bankovcev, ki so bili kasneje ukradeni.

PRIPRAVLJAJO SE ZA IZVOZ ŽGANJA.

Louisville, Ky. — Tukajšnji Ignjekuharji pričakujejo, da bo kongres črtal v postavi za vojno prohibicijo določbo, ki prepoveduje izvoz žganja. Če se to zgodi, bodo izvozili žganje po 30. juniju v Evropo. Samo v Louisvillu imajo že 40,000,000 galon žganja.

ARMADA BO DEMOBILIZIRANA V ŠESTIH TEDNIH.

Washington, D. C. — Armadni uradniki izjavljajo, da bo predsednik Wilson lahko v šestih tednih naznanil konec demobilizacije. Približno 950,000 mož je še v uniformah in od teh je še pol milijona na Francoskem.

FRANCOZI IN AMERIČANI V BITKI.

Dva ubita in sto ranjenih v Brestu, Francija.

FRANCOSKA ZASTAVA JE BILA ONEBAŠČENA.

Brest, Francija, 30. junija. — Sinoči je zadivjala bitka med ameriški in francoski pomorščaki ter civilisti v tem mestu in dva francoska civilista sta bila ubita in krog sto Američanov in Francozov je ranjenih; dva ameriška vojaka sta ranjena smrtno nevarno.

Boj se je začel, ko je neki ameriški častnik, ki je bil pijan, vrget na tla in pohodil francosko zastavo. Mnogi Francozov je pretepla častnika, da je oblezel v nezavedni. Ameriški vojaki, ki so šli mimo in niso vedeli, kaj je povzročilo napad na častnika, so priskočili zadnjemu na pomoč in bok je postal splošen. Strelji so pokali na obeh straneh in že je bila nevarnost, da posežejo v bitko tudi druge čete, ko je kompanija ameriške mornarske pehote razpršila bojovnike. Pozneje je množica francoskih vojakov in civilistov napadla hotel Moderne, kjer so nastanjeni ameriški oficirji in metali so kamenje na Američane, kjer so se pokazali.

REPUBLIKANCI SE PRIPRAVLJAJO ZA OPOZICIJU.

Washington, D. C. — Republikanci so opustili posamezne napade na ustavo lige narodov, zato pa zdaj bolj pazno študirajo ustavo, da se pripravijo za osredotočen nasкок nanjo in če mogoče povzročijo, da ne bo sprejeta.

Posvetovanja se je udeležil tudi Will H. Hays, predsednik republikanskega narodnega odbora. Po sedanjih poročilih še niso izvršeni definitivni zaključki. Na konferenci je igrala glavno vlogo sugestija bivšega senatorja Roota, da glasujejo za ustavo z rezervacijami v obrambo ameriške politike. Kakšne so te rezervacije, je velika uganka, ker ima o tem rezervirano vsakdo drugo mnenje.

Časnikarski poročevalci so šli v Haysa v vprašanji, da izvejo kaj o konferenci, toda Hays je bil molčeč.

Med demokratičnimi političarji se slišijo glasovi, da bo republikanci sklicali konferenco, ker se boje, da pride v stranki do razkola radi ustave lige narodov. Republikanci se boje, da razpade foliko hvalisano jedinstvo v tem vprašanju, in da bodo republikanski senatorji glasovali vsak po svojem prepričanju, kadar pride do odločilnega glasovanja. Ta strah je bilo opaziti, kajti Hays je konferiral s senatorji, ki se s niso izjavili, kakšno stališče zavzemajo glede lige narodov.

DRŽAVA MASSACHUSETTS JE SPREJELA ŽENSKO VOLILNO PRAVICO.

Boston, Mass. — Legislaturna zbornica je sprejela ustavni dodatek za žensko volilno pravico s sto pet in osemdeset glasovi proti edem in štiridesetim. Senat je osvojil ustavni dodatek že pred enim tednom s štiri in tridesetimi glasovi proti petim.

ŽETEV V ILLINOISU JE PRIČELA.

Bloomington, Ill. — Delevni nali so zakasneli pšenico žetev v centralnem Illinoisu, tako da je prišla šele sedaj in bo trajala skorzi štirinajst dni. Dež in rja sta nekoliko škodila pšenici.

MIR JE PODPISAN, TODA KRIŽEM SVETA JE SE 24 VOJN.

Majhne in velike vojne na vseh krajih sveta, čeprav se praznuje mir v Parizu.

AMERIKA JE TUDI SE V VOJNI.

Pariz, 30. jun. — Neuradno poročilo se glasi, da so se spopadle srbske in italijanske čete pri Disraiju.

Washington, 30. jun. — Gen. Graves poroča, da je bilo 25. t. m. ubitih 18 Američanov in osem moč težko, 17 pa lahko ranjenih v bitki s protikolčakovci pri Romanovki.

Washington, D. C. — Mir je podpisan in liga narodov ima garantirani vesoljni mir — toda kdor se malo ozre okoli, vidi, da ob tem času je na svetu še najmanj 24 vojn, malih in velikih, toda vojne so. Tukaj so našlete vse po vrsti:

1. Ameriški pomorščaki še vedno delajo mir na otoku Haiti. Leta 1915 je Wilson poslal pomorščake na Haiti z namenom, da poltlačijo vsaj in pomagajo ustanoviti stabilno vlado, toda v hribovitih krajih so rebeli še vedno gospodarji.

2. Vojna na Santo Domingu se nadaljuje. Tudi tam delajo mir ameriški pomorščaki.

3. Kosta Rika in Nikaragva sta mobilizirali čete in sovražnosti so neizogibne, ako Združene države ne posežejo vmes.

4. Na ameriško-mehiški meji je mir le od časa do časa.

5. Med Jugoslavijo in Nemško Avstrijo je sklenjeno premirje, toda vojno stanje še ni končano. Bojna črta se vleče od Predlaka prelaza do Drave in dalje ob reki Tisi do Osapa na severu in do Szegedina na jugu.

6. Vojna med Rumunji in ogrskimi komunisti. Bojna črta drži ob reki Tisi do Osapa na severu in do Szegedina na jugu.

7. Vojna med Poljsko in Ukrajino. Premirje je vsak teden sklenjeno in zopet prekinjeno. Poljaki so okupirali malone vso Galicijo.

8. Vojna med Litvinci in sovjetsko Rusijo. Zavezniki pomagajo Litvincem.

9. Vojna med Estonijo in sovjetsko Rusijo. Zavezniki pomagajo Estoncem.

10. Vojna med Finsko in sovjetsko Rusijo. 10,000 Fincev je invadiralo ruško deželo Karelijo na severu. Zavezniki pomagajo Fincev.

11. Vojna med Anglijo, Francijo, Italijo, Japonsko in Združenimi državami na eni in sovjetsko Rusijo na drugi strani. Boji se nadaljujejo na severni, severovzhodni in južnovzhodni fronti. Ameriške čete so zapustile severno Rusijo, toda v Sibiriji še ostanejo.

12. Vojna med Denikinovimi kozaki in boljševiki. General Denikin, kozaki vodja iz carjevih časov, je zbral armado prostovoljcev iz napol divjih rodov v azijski Rusiji in operira v južni Rusiji. Zadnje čase je zasedel premogov okoli ob reki Don.

13. Vojna med Sibiriji in boljševiki. Admiral Kolčak je s pomočjo zavezniških organiziral nazadnjaške elemente v Sibiriji in zgodaj v spomlad je izvojeval nekaj uspehov, toda meseca maja je bil vržen nazaj na vsej fronti in že danes se umika proti Permu, kjer je sedež njegovega štaba.

14. Vojna med Kurdi in Perzijanci. Kurdi na obeh straneh turško-perzijske meje od Diabekra do Tabriza se bojujejo za neodvisnost.

15. Vojna med Nemci in boljševiki. Na temelju premirja z dne 11. novembra 1918 je ostalo v Kuronki nekaj nepokanih divizij pod poveljstvom generala Goltza, ki imajo namen braniti (Dolje na 2. strani, 6. kolona)

POSTNA CENZURA NI POPOLNOMA ODPRAVLJENA.

Washington, D. C. — Cenzura za pisma, ki odhajajo v inozemstvo, je odpravljena, ni pa odpravljena za pisma, ki so naslovljena v sovjetsko Rusijo in Ogrsko.

VELIKA LJUDSKA ZMAGA V N. DAKOTI.

Radikalne predloge Neotrankarske lige sprejete z veliko večino.

PRIVATNI INTERESI PORAZENI.

Bismarek, North Dakota. — Ljudstvo severne Dakote je pri splošnem glasovanju, ki se je vršilo zadnji četrtlet, odobrilo vse radikalne predloge, ki jih je sprejela legislatura in dala na referendum. Večina anaa 8000 do 12,000 glasov. Predloga za podraževanje banko je dobila največ glasov. Privatni kapitalistični interesi so vodili ljuto kampanjo proti predlogom.

Fargo, N. D. — Med bankirji in privatnimi interesi je zvišala velika poparjenost, ko so bili preštet glasovi splošnega glasovanja o novih gospodarskih zakonih, ki jih je sprejela legislatura in so bili predloženi ljudstvu na splošno glasovanje, da jih sprejme ali odkloni. Že glasovi, ki so bili oddani v mestih in trgih, govore, da je bilo za nove postavne oddanih na dvanajst tisoč glasov večine. Na deželi so pa volili sploh za nove postavne. Če je en volilec glasoval proti, tedaj sta dva volila glasovala za postavne.

Privatni interesi in bankirji najbolj mrdajo bančni zakon, po katerem bo ustanovljena državna banka, ki bo služila za finančnoje vseh državnih podjetij. Privatni interesi so se poslužili pred splošnim glasovanjem vsakovratnih sredstev, da porazijo nove postavne, ki odpravljajo bančno odevstvo in rešijo farmarje iz krempljev privatnih oderuhov, skopuhov in profitarjev. Samoposobi se razume, da so se nasprotniki dobrih postav poslužili vsakovratnih laži, da ljudstvo odkloni postavne. Ali ljudstvo se ni dalo ujeti od gladkih in dobro-namazanih jezikov, ampak je glasovalo po svojem prepričanju in za svoj blagostan.

Kaj store privatni interesi po tem temeljitem porazu, ni znano, ker ne obežajo svojim namenom na veliki zvon. Nekateri govore, da mogoče zdaj poskusijo svojo srečo na sodiščih, druga pa pravi, da se podajo, ker je ljudstvo s splošnim glasovanjem spregovorilo tako odločno besedo, kaj hoče in želi, da se privatni interesi ne bodo drznili nastopiti proti ljudski volji.

MEHIKANCI SO SRELIJALI NA AMERIŠKO PATRULJO.

Nogales, Ariz. — Tolpa Mehikancev, ki je mogoče štela šest do osem mož, je streljala na ameriško kavalerijsko patroljo. Od Američanov ni bil nihče ranjen. Konjeniki niso imeli povelja, da gredo čez mejo in so poskakali kritje, ko so Mehikanci pričeli nanje streljati. Oddali so na Mehikance dva tučata strelcov, ki so bili ekrti v gmovju. Če so bili Mehikanci navadni tolovaji ali oddelek kakšne rebelne čete, ni patrolja doglala.

EKSPLOZIJA V PREMOKOKOPU; 12 MRTVIH.

McAlester, Okla. — V premoškoku Rock Island Coal Co. v Aldersonu, Okla., je bila danes razstrelba in dvanajst premogarjev je bilo ubitih.

VREME.

Chicago in okolica: V torek jasno in vroče. Južni vetrovi.

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE
LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Cene oglasov po dogovoru. Rokopis se ne vrsta.

Naročnina: Zedinjena država (izven Chicago) in Kanada \$4.00 na leto, \$2.00 za pol leta in \$1.00 za tri mesece; Chicago \$5.50 na leto, \$2.75 za pol leta, \$1.40 za tri mesece, in za inozemstvo \$7.00.

Naslov za vse, kar ima stik s listom:

"PROSVETA"

2657 So. Lawndale Avenue, Chicago, Illinois.

"THE ENLIGHTENMENT"

Organ of the Slovene National Benefit Society.

Owned by the Slovene National Benefit Society.

Advertising rates on agreement.

Subscription: United States (except Chicago) and Canada \$4 per year; Chicago \$5.50, and foreign countries \$7.00 per year.

Datum v oglepanju n. pr. (Junija 30-19) poleg vsakega imena in naslova pomeni, da vam je s tem dnevom potekla naročnina. Ponovito jo pravilno, da se vam ne ustavi list.

DEMOKRATIČNA STRANKA V JUGOSLAVIJI IN DEMOKRACIJA.

Pred izbruhom svetovne vojne ni bilo na Slovenskem demokratske stranke, ampak životarila je tam slovenska narodna napredna stranka, ki je bila med ljudstvom poznana tudi pod imenom liberalna stranka. Demokratska stranka je vojno dete, ki se je rodilo, ko je revolucija v črnozolti državi razkosala habsburško domeno, poznano pod imenom avstro-ogrska država.

V novo demokratsko stranko so vstopili večinoma pristajši nekdanje liberalne stranke. Ta stranka se je razširila po vesteh v starokrajških listih po Slovenskem, na Hrvaškem in v Srbiji, tako da ima enotno vodstvo in najbrž tudi program za vse tri narode, ki tvorijo novo Jugoslavijo.

Po imenu bi morala stranka zagovarjati republikansko formo vlade v Jugoslaviji, kajti stranka, ki že s svojim imenom izjavlja, da je zastopnica tistega dela ljudstva, ki želi, da vlada ljudstvo, ne more logično zahtevati drugega kot republikansko formo vlade. Demokratska stranka v Jugoslaviji pa ne zahteva republikanske forme vlade, ampak zahteva, da ostane Jugoslavija monarhija.

Stranka je obdržala v Petrinju na Hrvaškem ljudski shod, o katerem je prinesel "Sisački Glas", ki je glasilo J. D. S. ("Jugoslovanske demokratske stranke"), daljše poročilo. Torej na poročilo v tem listu se lahko zanesemo, da je pravilno, kajti glasilo J. D. S. vendar ne bo poročalo, da so govorniki na shodu nekaj govorili, kar niso izrekli. O programu stranke je po izjavi predsednika shoda govoril Milan Pribičević, ki imenuje J. D. S. novo politično stranko v kraljestvu SHS. V svojem govoru je Pribičević izrekel tele besede, ki jasno pokazujejo, da je demokratska stranka navadna monarhistična stranka:

"Sestre i braćo, nismo mi za kralja zato, što smo sluga njegove nego zato, što je on sluga celoga naroda."

Te besede Pribičevića govore tako jasno, da je nova politična stranka, ki nosi po krivici ime "demokratska", za monarhijo, da je vsak dvom izključen iz tega dejstva ne more utajiti tudi jezuitska filozofija jugoslovanskih monarhističnih advokatov.

Ali smešno je, če kdo trdi, da je radi tega monarhist, ker ne bo ljudstvo sluga kralja, ampak kralj bo sluga ljudstva.

V ustavni monarhiji podpisuje kralj vse postave, ki jih sprejmejo ljudski zastopniki, da postanejo veljavne. Ali mislite, da bo kralj podpisal sklep zbornice, če zbornica sklene, da se kralj odstavi in država proglasi za republiko? Kralj bo tak zaključek lepo odklonil in dejal, da ostane še naprej kralj. Vprašal ne bo ljudstva in tudi njegovih zastopnikov, če jim je njegov sklep všeč, ampak ostal bo kralj, ker je to njegova volja. Tako bo kralj pokazal ljudstvu, da ni on sluga ljudstva, ampak da je ljudstvo njegov sluga. V zgodovini je poznan en sam slučaj, da se je kronan vladar uklonil ljudski volji brez krvoprelitja in ravno ta izjema potrdi pravilo, da noče noben kronan vladar biti sluga ljudstva.

Spodeni avstrijski cesar Karel se še dozda ni odpovedal prestolu in se tudi noče odpovedati, ker še vedno upa, da mu zmešnjave v Nemški Avstriji primorejo do prestola. In taki so vsi kronani vladarji.

Kdo je v monarhiji sluga in kdo vladar, govori že dejstvo, da kronani vladarji govore o svojih podanikih in ne o svobodnih državljanih in državi, kadar podajajo izjave o svoji monarhiji. In kdor je podanik, je sluga in sicer sluga svojega kronanega vladarja.

Svobodno o svoji usodi odločajo le državljani demokratske republike, ki izvolijo svojega predsednika, vse zakonodajce in druge važne državne uradnike. V demokratski republiki se lahko govori, da ljudstvo vlada po svojih zastopnikih, kajti ljudstvo je tista moč, ki daje svojim zastopnikom oblast, katero jim pa tudi lahko vzame.

Dandanes živimo v dobi demokracije, in če je kronan vladar res prežet z demokratskim duhom, se bo sam zahvalil za vladarsko čast. Stori bo, kar je izvršil Don Pedro, braziljski cesar, ki se je zahvalil za cesarsko čast in se umaknil v privatno življenje, ko je spoznal, da ljudstvo ne mara monarhije.

V monarhistični državi ne more biti prave demokracije, če tudi je ta monarhija ustavna, ker je kronanemu

vladarju podeljena suvereniteta. In če politična stranka zagovarja monarhistično formo vlade ni demokratska, ker njen program dokazuje da je proti republikanski formi vlade, proti vladi ljudstva, po ljudstvu in za ljudstvo.

DOPISI.

Barberton, O. — V tukajšnji naselbini je odprti trgovina z grobijskim blagom in drugimi potrebščinami rojak Martin Ponikvar. Želimo mu veliko uspeha.

"Blagor ubogim na duhu, ker njih je nebeško kraljestvo" je nekje zapisano in še z velikimi črkami. Na Hustonski cesti se je rodil nov dopisnik, kateri menda hoče biti nekaka zvezda med vsemi dopisniki. Ta dopisnik sicer vse lepo taji, toda to napako ima, da se je oprijel laži mesto resnice. Zapišil je namreč veliko klobaso ter je poslal v priobčitev uradni tega lista se pa gotovo ni dopadla ta klobasa, ter je izvršil precejšnje operacije na ti klobasi, ter ji odstranil vse nepotrebne in škodljive snovi. Urednik je storil zelo hvalevredno delo.

Gospodič se je namreč sam izrazil, da je napisal dve veliki strani proti "Jugoslovanskemu republikanskemu združenju", če sar mu pa urednik ni hotel priobčiti. Kaj je napisal, se seveda ne ve, ker to je uredniška tajnost. Prijatelj, Združene države so republika in sicer še precej velika republika, v kateri ni prostora za nobene kraljevaše in drugo podobno svojat. Ako pa hoče postati Alesandrov "šifelpuša" ima pa sedaj ugodno priliko.

Kar pa nekaj čvekaš o nekaki raztresenosti tukajšnje naselbine ter nesloge, imaš pa jako malo pojma, kajti samo na Hustonski cesti stanuje 17 družin s kakimi dvesto osebami. Prepričaj se, da ni opaziti med njimi.

Svetujem mu, da naj nikar ne poroča take bedarije v javnost. Martin Železnikar.

Chicago, Ill. — Zastopnike okrožne organizacije J. B. Z. za Chicago in okolice opozarjam, naj se udeležijo redne seje v četrtek dne 3. julija ob 8. zvečer v dvorani S. N. P. J. Med drugimi stvarmi bo na dnevnem redu tudi piknik, ki ga priredi ta organizacija dne 3. avgusta v Stickey parku v Riverside (Lyons), Ill. Ker je potrebno, da se skupno potrudimo z delom za to prireditve z vsemi našimi močmi, apeliram na zastopnike in zastopnice, naj se polnoštevilno udeležijo te seje. Tajnik.

Kraljevaška zabunkanost.

Chicago, Ill. — V nedeljo popoldne je bil shod J. B. Z. v Pilsen Auditoriju na Blue Island Ave. in 18. cesti. Shod je bil sklican za Hrvate, toda udeležilo se ga je tudi prilično število Slovencev. Govorila sta br. Etnin Kristan hrvaško in br. Filip Godina slovensko.

Br. Kristan, ki je nastopil prvi, je razpravljal o nevarnosti, ki preti primorskim Slovincem in Hrvatom vlad nameravane italijanske aneksije in da dosedanja delo mirovne konference še ne jamči odprave te nevarnosti. Med Kristanovim govorom je bil mir in ravno tako je bilo mirno, ko je za njim govoril br. Godina, ki je pozival Hrvate, da se naj organizirajo v Republikanskem Združenju kakor so organizirani Slovenci.

Nato se je oglasil za besedo neki Seljaković iz tabora hrvaških "medjunarodnih" socialistov. Dejal je, da se strinja s Kristanom, da bodo Jugoslovani gospodarsko trpeli radi aneksije Beke, Trsta in Gorice, toda po njegovem mnenju ne bo to vprašanje pravilno rešeno na mirovni konferenci, kajti še se je pokazalo, da so bili vsi naši protesti in petice brez uspeha. Ostane torej še ena pot in to je vojna z Italijo, katera pa bi zahtevala tisoče novih krvnih žetev. Če pa še mora jugoslovanski proletarijat preživeti kri, bi bilo bolje, da se tiste žrtve porabi le samo za osvoboditev reških Hrvatov in tržaških Slovencev, temveč za osvoboditev delavstva vse Evrope. Zaključil je, da edino italijanski in jugoslovanski proletarijat pravično rešita vprašanje Beke in Trsta. Med govorom je pa začel tudi v Rusijo in na Ogrsko in razkudal "vrline" komunistične diktature.

Br. Kristan je odgovoril Seljakoviću na kratko, da Lenin sam priznava, da v Rusiji ni socializma niti tiste svobode, kakršno hoče delavstvo. Kar se pa tiče vprašanja primorskih Slovencev in Hrvatov, ne moremo čakati na revolucijo v Italiji, o kateri ne vemo, kdaj pride, temveč moramo že zdaj delati z vsemi parlamentarnimi pripomočki, da se prepreči o krivice z anektiranjem pol milijona Jugoslovancev.

Seljakovićev pristajši so nato zagnali vršič z vpitjem "Živio Lenin" in "Dole sa radničkim izdajicama" — pri tem kravalu so pa pridno pomagali srbski in hrvaški monarhisti, ki so se pomešali med poslušalce.

Ko je pa spregovoril nekaj besed br. Kukavac v imenu hrvaškega Republikanskega Združenja, tedaj so kraljevaški prišli izvajati svoje barabsko vlogo. Vsa znamenja so kazala, da so se predvsem srbski kraljevaši dobro organizirali za razbijte shoda. Pri vходу v dvorano so delili letake, na katerih je bilo čitati, da "Kraljevska vlada Srba, Hrvata i Slovenaca" (kdo je priznal to vladu?) zanika, da srbski žandarji prepejajo republikane na Hrvaškem s palicami. Na ta način perejo zamore, ki seveda ostane črna na vekov veke! Kraljevaši so se pripeljali na shod v avtomobilih in dobili so tudi tajne detektive, katerim so med Kristanovim govorom šepetali, da zdaj govori "nevarne boljševik."

Kraljevaška banda je končno dosegla, da je z živinskimi tuljenjem in skakanjem po dvorani preprečila nadaljevanje shoda predno je bila prečitana resolucija. Med navzočimi Slovenci je bilo slišati opravičene opazke: "Ali moremo s takimi poživljenji živeti v eni državi? Ali moremo od takih ljudi pričakovati demokracije v Jugoslaviji?" Zastopaj so Slovenci mirili divjake, dhal je rjovela dalje dokler je bilo zborovanje več nemogoče. Tako so pokazali svojo demokracijo in kulturo zagrizeni, srbski monarhisti, kraljevašem prodani Hrvati in ostali kričarji, ki ne vedo, kdo so in kaj so. — Eden navzočih.

ROJAKI V ZAPADNI PENNSYLVANII.

Vsi na inlet tretjega julija na "Jugoslovanski dan."

Okrožna organizacija "Jugoslov. republikanskega združenja" št. 1 za zapadno Penna. najljudnejše vabi še enkrat vse rojake in Jugoslovane sploh v zapadni Penna, da se udeležijo tega izleta v polnem številu. Rojaki, pokažite splošni ameriški javnosti, da ste zavedni Jugoslovani in da ste vneti borilci za pravice, svobodo in prostost našega naroda v starem kraju, kateremu preti narodna in politična sužnost. Niti eden bi ne smel izostati od tega izleta.

Pripravljalni odbor tega izleta je preskrbel v polni meri za vse, kar bo kdo pozelel. Za vsakovrstna okrepčila, zabavo, petje in ples bo najbolje preskrbljeno.

Program izleta je sledeči:

1. Šhajališče ob vznožju Wood in Water St., blizu baltimorske postaje, Pittsburgh, Pa.
2. Sprejemanje udeležencev na parnik "Sunshine" se prične ob 8. uri zjutraj. (Svira godba).
3. Parnik "Sunshine" odpluje točno ob deveti uri popoldne po reki Ohio. (Godba svira ameriško himno "Star Spangled Banner" in slovensko himno "Hej Slovani.")
4. Slovenske pesmi; pojejo slovensko pevsko društvo "Prešeren" in druga pevka društva.
5. Slovenske in druga slovanske komade; svirajo slovenski godbi iz Canonsburga in Thom's Run-a.
6. Nastop gl. govornika E. Kristana.
7. Ples in vestranska zabava.
8. Vrnitev ob 7. uri zvečer.

Jugoslovansko občinstvo v Zapadni Pennsylvaniji se ujnudno vabi, da se mnogostevilno udeležijo tega velepomembnega izleta. Vstopnina za osebe od 14 leta naprej \$1.00, za otroke do 14 leta 25c. Vstopnice se dobijo pri vseh krajevnih tajnikih ali pa na licu mesta. Jugoslovani! Mi vas prišakujemo!

Pripravljalni odbor.

BRUSILOV VODI SOVJETSE ARMADE.

Čehoslovaki v Sibiriji se puntajo in organizirajo odbore.

AMERIŠKI VOJAKI PRIPOVE DUJEJO O REVOLTAH V SEVERNI RUSIJI.

Stockholm, 28. jun. — (Poroča Isaac Don Levine). Izvedel sem iz zanesljivega vira, da je general Brusilov, bivši vrhovni poveljnik ruske armade, vodilna glava sedanjih rdečih armade. Brusilov je stopil v službo sovjetske vlade pred več meseci, ko se je zunaj Rusije poročalo, da je umrl. Brusilova služba je tajna in njegov urad je v Kremli, kjer je tudi Leninov urad.

Tokio, 24. jun. — Čehoslovake čete, ki stražijo sibirsko železnico, se puntajo in organizirajo sovjetje. Zastopniki zavezniške ekspedije v Sibiriji so v skrbel in poskušaj vse, da bi Čehoslovake pomirili. Zadnje čase je mnogo Čehoslovakov dezertiralo k boljševikom.

New York, 30. jun. — Včeraj se je tukaj izkrcalo 46 častnikov in 1495 prostakov 339. infanterije, ki so prišli iz severne Rusije. Vojaki v splošnem trpko obsojajo kampanjo na Ruskem in izjavljajo, da bodo apelirali na senatorja Johnsona, ki se je zavezal za ameriške čete v Rusiji, da naj zahteva v senatu strogo preiskavo. Vojaki pravijo, da so se 1. marca 1919 spuntali francoski vojaki in niso hoteli iti na bojišče. Francozi so se spuntali že dvakrat prej in angleške čete v Seleskoji so rebelirale, ko so jim zapovedali častniki, da morajo nadomestiti Američane na bojni fronti. Ravno tako so se spuntali ruski prostovoljci. Angleški cenzor je potlačil vse vesti o teh uporih, toda ko se je uprla ameriška enota 29. aprila, je cenzor spustil vest med svet.

Pariz, 30. jun. — Brzjavka iz Budapešte preko Ženeve se glasi, da se je uprlo nekaj sovjetskih polkov na fronti.

Rim, 30. jun. — V soboto večer so se vršile tukaj velike protivladne demonstracije šovinističnega značaja. Demonstracije so sledile javnemu shodu v Augusteum, kjer je d'Annunzio nahujskal poslušalce. Vojake čete so razkopile demonstrante, ko so hoteli doseči stanovanje ministrskega predsednika Nitija.

Atene, 30. jun. — Iz Carigrada poročajo, da je Mustafa Kemal paša, poveljnik turških čet v Anatoliji, pričel revolto proti centralni turški vladi.

SENAT JE SPEJEL JOHNSONOVO NOVO REZOLUCIJO.

Washington, D. C. — Senat je soglasno sprejel Johnsonovo resolucijo, ki apelira na predsednika, da poda poročilo o politiki, ki jo zavzema uprava glede Sibirije, in koliko časa ostanejo tam ameriške čete.

Kongres je odobril poljedelsko predlog in s tem je odobrena določba, ki preključuje postavu za prihranitev svilobe.

Alaskanska inženirska komisija je obvestila kongres, da bo železnica v Alaski dograjena v letu 1921. Stroški znašajo \$50.436.971, ali \$73.000 na miljo. To poletje bo delalo na železnici od pet do šest tisoč delavcev.

Zakladniški uradniki izjavljajo, da ne bo prav nobenih neprilik pri prvem izplačevanju uradnikov in službenec, ker se predsednik povrne pred 15. julijem.

REZOLUCIJA ZA SEPARATEN MIR ODLOŽENA.

Washington, D. C. — Dasi ravno večina senatnega odseka za zunanje zadeve odobrava Fallovo resolucijo, po kateri se takoj proti vsi mir med Združenimi državami, Nemčijo in Avstro-Ogrsko, kljub temu je odsek glasoval, da se resolucija odloži do ponedeljka.

KAZENNEGO SKOČIL Z VLAKA.

Bloomington, Ill. — Šerif je gnoj 20-letnega Henry Nalsa uklenjenega v državno pobojsvalnico. Poljaka sta se z vlakom Chicago & Alton železnice v Pontiac. Ko je vlak drvil z največjo hitrijo, je Nals skočil z njega in pobegnil. Vlak se je sicer takoj ustavil, ali Nals je bil že tako daleč, da ga šerif ni več dohitel.

POTRES V ITALIJI; NAD 100 MRTVIH.

Mesto Florenca je v razvalinah; 15 sunkov se je ponovilo v 13 urah.

NAJHUŠI POTRES OD LETA 1896.

Rim, 30. jun. — V nedeljo ponoči je bil v severni Italiji hud potres, kakršnega ni bilo od leta 1895. Najbolj je prizadeta Florenca, toda trpela so tudi mesta Piza in Benetke in vasi Dicomano in Borgo San Lorenzo. Brzjavna zveza med Rimom in prizadetimi kraji je bila pretrgana več ur.

Potres v Florenciji se je pojavil ob peti uri v nedeljo popoldne in ponavljal se je do šeste ure danes zjutraj; vsega skupaj je bilo trinajst močnih sunkov.

Stari del mesta je v razvalinah in po prvih, nepopolnih poročilih je čez sto oseb izgubilo življenje. Potresni sunki so se razširili po vsej Tuskaniji. V Borgo San Lorenzo se je podrla cerkev na hribu in se skotalila po bregu v dolino; v Rufini se je zrušil kolodvor in večje število hiš.

MIR JE PODPISAN, TODA 24 VOJN SE NADALJUJE.

(Nadaljevanje s 1. strani.)

boljševikom pot do Bakiškega morja. Bojna črta drži od Rige do Kovna.

18. Vojna med Poljaki in boljševiki. Poljske čete operirajo v okolici Pinska. Pomagajo jim zavezniški.

17. Vojna med Afganeci in Angleži. Domačini v Afganistanu so se uprli proti Angležem in izvajali so nekaj uspehov. Boji se nadaljujejo, kajti voditelji Afganecov so odklonili premirje.

18. Vojna v vzhodni Sibiriji. General Semenov, sibirski kozak, noče priznati Kolčakovu vlade in že več kot pol leta vodi svojo lastno vojno proti boljševikom v vzhodni Sibiriji in Mongoliji.

19. Vojna v Egiptu. Vstaja v Egiptu je večinoma že potlačena, toda vojno stanje še obstoji in nemiri se tupatam ponavljajo.

20. Vojna med Angleži in Iraci. Iraci so nedavno proklamirali svojo neodvisno republiko, ali Anglija jih seveda ne priznava. Stanje na Irskem je podobno guerilski vojni. Prasko in aretacije so na dnevnem redu.

21. Vojna med Arabci. Na Arabskem sta dve stranki v krvaviem konfliktu, kdo da bo vladal v novi državi.

22. Vojna med Čehi in Ogrci. Bojevanje na Slovenskem se nadaljuje.

23. Vojna med Japonci in Korejci. Revolucija v Koreji še ni končana, čeprav pripravljajo Japonci razne reforme, da bi se oprali pred svetom in potlačili razburjene korejske duhove.

24. Vojna med Grki in Turki. Operacije v okoliščini Smirne se nadaljujejo. Grki so dobili pojačanja in upajo užgati Turke.

"Sodite mene, ne kajzerja," pravi Bethmann-Hollweg.

Pariz, 30. jun. — Dr. Theobald von Bethmann-Hollweg, bivši nemški kancelar, je pisal 25. junija pismo Clemenceauju, v katerem prosi zaveznike, da naj postavijo njega pred mednarodno sodišče namesto bivšega nemškega cesarja. Pismo, ki je bilo včeraj objavljeno, se dalje glasi, da je on (Bethmann-Hollweg) odgovoren za vse čine Viljema Hohenzollerna in valed tega je na razpolago zaveznikom, da ga sodijo kadar koli hočejo.

Bethmann-Hollweg je bil kancelar ob času, ko se je prišla vojna in on je izustil znane notorične besede, da je pogodba za nevtralnost Belgije navadna "krpa papirja".

Grki pojačili armado na Turkem.

Pariz. — Iz Aten poročajo, da je grška vlada poslala divizijo vojaštva iz Makedonije v Smirno, kjer so se morale grške čete umakniti pred Turki.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

Joe Cheubar, Shumway, Colo. — Stvari dobite v vsaki lekarni ali "Drug-store" v bližnjem mestu. Angleško ime je "Leech".

NOVICE IZ JUGOSLAVIJE.

Župnik depunciral svoje župljane. — Iz Zagreba se poročila sledeči slučaj, kateri kaže, kakim represalijami so podvrženi Slovenci in Hrvati od Italijanov zasedenih pokrajinah.

Župnik Marko Degrassi iz Montrije v zapadni Istriji katoliški je zagrizen Italijanec, je nekdo medeljo imel pridigo, v kateri je izjavil Italijo ter opozarjal župljane, da morajo slušati Italijo kot svojo novo državo. Razumno da, če ni bilo prav nič povsod župljanom, kateri so zavedni Slovenci in Hrvati in so radi tega večino na vsi zapustili cerkev ter se zločinu razšli vsak na svoj dom. Župnik Degrassi je radi tega čisto denunciral deset teh zavednih župljanov Italijanskim vojnim oblastem kot puntarje. Vojne oblasti so takoj aretirali te osumnjence, kateri vsi so bili v starosti od 45 do 60 let, ter jih privzeli v drevesa, kakor so pred njimi metali kaznovani v avstrijski vojski "uporne" vojake, vključno v "špange" ter jih ohečali s drevesa, da so stali samo na nogi, kjer so jih pustili vise tri ure. Ko so bili še skoro popolnoma onemogli ter nezavestni, jih odvezali. Nato jim je župnik Degrassi zagrozil, ako se to enkrat pripeti, da bodo vsi umrli. Za sedaj jim je "vse odpusteno".

V nekem drugem bližnjem mestu je pa Italijanski poveljnik zapel župnika, kateri je zavezan goslovan, da bo on postavljen ed vojno sodišče, ako ne bo pomagal župnika Degrassija.

Pristanost orožnikov v Sloveniji. Nekateri ljubljanski listi so ostro kritizirajo postopanje katerih orožnikov, kateri ne orejo na noben način pozabiti večje avstrijske vlade in še eno mislijo, da so "e. kr." V in se posebno odlikuje neki orožnik, po imenu Stožar, kateri je deljen orožniški postaji v Gornji Vasi nad Skofjo Loko. Tudi "patrijot" mrzi z vso dušarbske vojake, kateri so prišli obmejni grazi pri Stari Olici. Ker se ne more znositi nad njimi, kikanira na vse mogoče čine prebivalstvo, katero simpatizira v vojni in katero ima v oči oskrbi vojak. — Ko se je večnja avstrijska armada umakla iz italijanske fronte skozi ljubljansko dolino je na svojem gu pustila velike zaloge živin in usih armadnih potrebščin, katerih so se ljudje prilastili. Neteri so tudi pokupili veliko varij od vojakov. Glasom na obse deželne vlade v Ljubljani morali ljudje oddati vse to blagodežni vladi oziroma odborom to izvoljenim. Toda večina prebivalstva se za to naredbo ni zmeala in radi tega so orožniki dobili analog, da naj uvedejo preiskavo pri ljudeh, kateri imajo skrite vloge potrebščin prejšnje avstrijske armade.

Omenjeni orožnik pa preiskuje mo pri ljudeh, kateri so znani o katerih ve, da podpirajo ruske vojake. Ta orožnik imenuje ruske vojake tatove in jih daje z vsemi mogočimi imeni, sumno, da le proti gotovim obam, o katerih ve, da se jim laže zaupa. Toda kljub temu prijajo stvari na dan, radi katerih moral biti že pod ključem.

Pravilno obdajanje nemških otrok. — Iz Ljubljane se poročila, da je davčna oblast odpisala od vojnega dobička nekakim turodom Oberwalder in komp. 1.100.000 kron in turodom Oberwalder pa 1.800.000 kron, kar je več kot pravično. Ta dobiček je znano, da je turodom Oberwalder in komp. produrila v seziji 1917-18 več kot 100.000 moških in ženskih slamičkov. Lendstaeter pa nekaj manj kot 1.800.000. Obe tovarni sta imeli velike zaloge slame, katero sta dobile še pred vojno in ker so selaveem zvišale plačo šele po državem preobratu sta obe trdili, da spravile velike dobičke, ker sta prodajale slamičnike od 40 do 60 kron komad. Lahko se sklepa da sta napravile čistega dobička nad deset kron pri vsakem slamičniku. Radi tega se opozarja davčno oblast, da naj natančno preišče vse to in naj obdavi pravično obse trditi. Kajti razkošno življenje teh Tirolcev se presega vse meje, katero imajo na račun dru-

gih ljudi, kateri so jim spravili lepo premoženje skupaj za časa vojne.

Trgovski promet med Čehoslovakijo je skoro popolnoma prenehal, ker je kurz čehoslovaške krome za 60 vinarjev višji od krome, katera še cirkulira v Jugoslaviji.

MEHIŠKA MEJA JE DOBRO UTRJENA.

Washington, D. C. — Vojni departament je ob mehiški meji dal agraditi/venjo utrdbo in stražnice za vojaške posadke, ki patrolirajo mejo od utrdbe do utrdbe, tako da imajo Združene države res utrjeno mejo dolgi na jugu.

V stražnicah so nastanjeni majhni oddelki kavalarije in infanterije. Po triletnem zastraževanju meje je prišel vojni departament do prepričanja, da se ob meji zgrade primerne stražnice, v katerih se lahko nastanijo vojaki, ki opravljajo službo na meji.

Graditveni troški so majhni. Generalni major De Rosey C. Cabell je bil pooblaščen, da pregleda vsa vojaška taborišča in vzame potrebni stavbinski material za zgradbo stražnic. Iz teh vojaških taborišč so prepeljali stavbinski material na mejo in vojaki so zgradili potrebne stražnice. Dozdaj so morali vojaki prebivati v šotorih, zdaj se pa preselijo v čedne stražnice, v katerih bodo imeli več udobnosti.

NEZGODA NA ŽELEZNICI.

Aurora, Neb. — Brzovlak na Burlingtonski železnici je skočil raz tir, ko je drvil s hitrice 52 milj v uri prek slabega ogibalšča. Več oseb je bilo ranjenih, tri osebe so pa zadobile težke poškodbe.

Naročniki Pozor!

Znamenje (Junija 30-19) pomeni, da vam naročnina poteče na ta dan. Ponovite jo pravočasno, da se vam lista ne vstavi. Ako lista ne prejmete, je mogoče vstavljeno, ker ni bil plačan. Ako je vaš list plačan in ga ne prejmete, pišite nam dopisnico stari in novi naslov.

Naši zastopniki so vsi društveni tajniki in drugi zastopniki, pri njih lahko plačate naročnino.

Naročnina za celo leto je \$4.00 in za pol leta pa \$2.00. Člani S. N. P. J. plačajo za pol leta \$1.40 in za celo leto \$2.80.

Naročnino lahko tudi sami pošljete na naslov:

UPRAVNIŠTVO "PROSVETA", 2657 S. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

RAD BI IZVEDEL

za rojaka Ignac Potočarja. Zanjnih par mesecev se je nahajal v Mascoutah, Ill. Pisal sem mu par pism pa ni nobenega odgovora. Cenjene rojake uljudno prosim, ako kdo ve za njegov naslov, da mi ga naznani, ker on sam dobro ve, zakaj ga iščem. Moj naslov je: John Ermene, krojač v Slov. Nar. Domu, La Salle, Ill. (Jun. 30—July 1-2).

NAPRODAJ JE

štirisobna hiša, kopalnice, cementovana klet, v kleti je tudi perilnica in poletna kuhinja. Poslopje je še novo in je v popolnoma dobrem stanju. Ako katerega veselja naj se oglasi zvečer pri nas, po dnevu smo na delu. Oglasite se: 2231 So. Hamlin Ave., Chicago, Ill. — (2 k d.)

OPOMINI!

Opozorjam vse one rojake, kateri so bili pri meni na hrani in stanovanju, ter so se takorekro po francosko poslovili, ne da bi svoj dolg poravnali, želim, da se mi vsak priglasi v teku štirinajstih dni, ter poravnaj svoj dolg. Za sluha, da tega ne izvirne, bom prisiljen njih imena obelodaniti v javnosti, da se bodo vedeli tudi drugi rojaki čuvati pred temi junaki. Mihael Obiek, Daniels Place, Akron, O. (July 1-2-3-6).

POZOR ROJAKI!

Naprodaj imam posestvo obstoječe iz treh akrov zemlje, petosobna hiša, krasni vrt in 150 vinskih tri, katere še vse rodijo, tako, da se lahko pridela domačega vina za svojo potrebo, nadalje je na drugem akru čebelnjak, če vas veseli čebeloreja, vam prodam vse skupaj, poleg tega so še dve drugi župi ena je 16x16 in druga pa 12x18. Nadalje je vse potrebno orodje, stroj za peče šivat. Vse to se proda valed dolge bolezn, cena za vse skupaj je le \$1500. Lastnik: John Spiller, P. O., Panama, Ill.

RAD BI IZVEDEL

za svojega bratrance Antona Skerlj, doma je iz Topolea na Notranjskem, blizu Ilirske Bistrice. Po domače Tone Frantov. Cenjene rojake prosim če kdo ve za njegov naslov naj mi ga sporoči, ako pa bode sam čital ta oglas naj se mi prijavi, ker sporočiti mu imam nekaj zelo važnega iz starega kraja. Moj naslov je: Anton Skerlj, P. O. Box 375, Export, Pa. (Jul. 1-3-8).

NAZNANILO

NAROČNIKE V CLEVELANDU, OHIO, bo obiskal naš zastopnik **JOHN YAKLICH** kateri je pooblaščen za pobiranje naročnine od starih in novih naročnikov za list "Prosveta". Želimo, da mu gredo rojaki na roke in se naroče na dnevnik "Prosveta". Upravništvo.

Vi potrebujete dober in čist želodec po letu.

Znanstveniki nam pripovedujejo, da 90% vseh bolezni in še posebno kadar je vročina, prihajajo iz želodca. Ako želodec ne vrši pravilno svojih dolžnosti kot to narava zahteva, ne boste nikoli polno močni in zelo težko vam je pravilno zdraviti vašo bolezen. J U V I T O, to slavno zdravilo, vam gotovo daje točno pomoč pri želodčnih in obistnih neredih. Zapeka, slaba prebava, glavobol, revmatizem, bolečina v hrbtu, zguba spanca, nečista kri, vse so izboljša s tem zdravilom. Daje vam čvrste oči in lepo barvo na vašem obličju. Ne pošiljate denarja. Pošljite nam samo vaš naslov in mi vam pošljemo z obratno pošto.

POPOLNOMA PROSTO brez vsake obveznosti od vaše strani, dovolj za tri dni tega slavnega zdravila, potrjenega od tisočev ohi, ki ga vličejo in so zadovoljni.

JUVITO LABORATORY South Hills Branch 6—Pittsburgh, Pa.

NE VESTE KAM BI ŠLI V NEDELJO?

Pokusite s izletom k Ant. Mladicu v Algonquin, Ill. Je samo 45 milj severozapadno od Chicago. Krasen kraj ob Fox-Riverju, dovolj hladne senice, ribolov, snafna prenočišča, domača kuhinja in dovolj mokrote, od bistro studentenke navzgor. Železnika zveza s Chicago je dobra. Na Northwestern postaji dobite vlak za Algonquin štirikrat na dan; nazaj odhaja vlak trikrat dnevno. Ravno prava daljava od Chicago je za izlet s avtomobilom. Ko pridete v Algonquin, vprašajte za "Dancing Pavilion" in vas vam pove za moj profesor. Anton Mladic, box 69, Algonquin, Ill. (Tel. Algonquin 10.)

Potrebujemo

dobrega maslinista, kateri si razume voditi malo 15 ton lokomotivo, za New Geneva, Fayette County, Pennsylvania. Za delo pri Atlantic Coal Company Inc. Stalno delo jamčeno. Mi plačamo \$6.00 dnevno. To delo dobi le ona oseba ki je pri volji vložiti nekaj denarja pri družbi katera lastja premoženje.

Oglasite se osebno ali po pismu pri

Atlantic Coal Co., Inc., 209 Union Bank Bldg., Pittsburgh, Pa.

NAZNANILO IN ZAHVALA.

Tužnim sreem naznanjam vsem prijateljem in znanec žalostno vest, da mi je dne 3. junija, 1919 za vedno zaspala moja nepozabna soproga in mati 14 otrok, od katerih pa živita le dva,

MARIJA MERZEL

(roj. Golkonda leta 1881 v Terbovljah na Stajerskem). Tukaj v Ameriki zapušča enega brata nekje v Milwaukee, Wis., v starem kraju pa več bratov in sester in mogoče tudi še stariše ako so še živi.

Med veliko vdeležbo so jo sprejeli k zadnjem počitku tudi rojaki: Fr. Lauter, Mike Lauter, John Prah, Jos. Keržnik, George in Sam Orlich, Luka Sablich, John Higen in soproga, kakor tudi še mnogo drugih, katerim vsem izrekam moje najiskrenejšo zahvalo za njih trud, da so prišli in skazali zadnjo prijateljsko čast v spomin pokojnici. Ti pa nepozabna soproga in mati ostaneš še vedno v duhu med nami. Naj tebi bode lahka svobodna ameriška zemlja, ki si jo v svojem življenju spoštovanjem ljubila. Počivaj mirno! Žalujoci ostali:

John Merzel, soprog. Ludmila Merzel, hčerka in John W. Merzel, sin. Vsi v Mountsville, W. Va. P. O. Box 213.

DR. KOLER

SLOVENSKI ZDRAVNIK
634 Penn Ave., Pittsburgh, Pa.
Dr. Koler je najstarejši slovenski zdravnik, specializirani v Pittsburghu, ki ima 32-letno prakso v zdravstvu vseh možnih bolezni. Zastopuje kvi zdravniško glasovito 900, ki ga je izdal dr. prof. Ertlich. Če imate kakršne koli bolezni, privedite in izboljšate, ker ta bolezen se lahko. Vse moške bolniki zdravim po eksperimentalni metodi. Kakor hitro opazite, da vam preneha zdravje, ne čakajte, temveč privedite in jaz vam ga bom znova povrnil. Hkrati ali vsojino kile zdravim v 25 urah in steur brez opazovanja. Huden mahuje, ki povzroči bolečine v križu in hrbtu in včasih tudi pri aplikaciji vode, zdravim s gotovostjo. Nevralgizem, tzužanje, bolečina, otekline, vrtoglavice, krtotie in druge kožne bolezni, ki nastanejo valed nečiste krvi, zdravim v kratkem času — ni potrebno tehati. Uredne ure: vsakdan od 8. ure zjutraj do 8. večer; v petkih od 8. zjutraj do 5. popoldne; ob nedeljah od 8. zjutraj do 2. popoldne. S pošto na delam. — Pridite osebno. Ne posilite ima in stvarila. Zdravim samo matke osebe.

NAPREDEK.
"Prosveta" piše za blagostanje ljudstva. Ako se strinjate s njenimi idejami, podpiraj trgovce, ki oglašajo v Prosveti. — V zalogi imam vse za vsakdanje potrebščine po zmerni ceni.

ANTON ZORNIK, Normalis, Pa.

EN MILJON ZASTONJ tri dnevno zdravilo
LAXCARIN
dame vsem, ki imajo valed zaprtost, nezmožnost, blati kolera, slaba prebava, obilne neravnosti in se bota. Laxcarin je dobro tonika za slabo srce, zgubo moči, vseh in energije, glavnih razvoj opazna, nečista kri, apinosa nezahotet, potanje valed slabo, omotica in neravnosti. Pošljite 16c v znamkah za pokrilo pošiljatevni troškov.

LAXAL MEDICINES CO. Laxal Bldg. No. 8. 438-440 Ave., Pittsburgh, Pa.

Čudovito
še nepoznano, ali vresnici najboljše zdravilo
EGG SALVE
(Jajlje tokače maslo)
Ohranilo je mnogo ljudi pred hudimi bolečinami, zadobitjenih od opeklin in poparjenosti. To jajlje maslo učinkuje tako hitro, da se v desetih minutah, po prvem namazanju prenehajo pekočine. Ni potreba nobenih posredov, ni ga boljšega zdravila za vsem vrsto za taka slučajne. Uprajte vsakega lekarnarja po

EGG SALVE
Jajljam tokače maslo
LOUIS KRAL
Specialni zastopnik in razpoložljivej za vse Zdravstvene dravce. P. O. Box 593, Berwyn, Ill. Tel. Berwyn 575.

Slovenska Narodna

Podporna Jednota.

Ustanovljena 9. aprila 1904.

Iskorp. 17. junija 1907 v drlavi Illinois.

GLAVNI STAN: 2657-59 SO. LAWDALE AVE., CHICAGO, ILLINOIS.

GLAVNI ODBOR ZA DOBO 1919-1922.

Izvrševalni odbor.

UPRAVNI ODSEK.

PREDSEDNIK: Vincenc Canjar, 2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.
PODPREDSEDNIK: Anton Hraat, Box 140, Canonsburg, Pa.
TAJNIK: John Verderber, 2708 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.
TAJNIK BOLNIŠKEGA ODDELKA: Paul Berger, 2657-59 S. Lawndale Ave., Chicago.
BLAGAJNIK: Anton J. Terbovec, Box 1, Cicero, Ill.
UPRAVITELJ GLASILA: Filip Godina, 2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

POROTNI ODSEK.

Joh. Ambrožič, predsednik, Box 251, Canonsburg, Pa.
Joh. Underwood, 406 Hay St., Springfield, Ill.
Martin Zelenkhar, Box 278, Barbours, Ohio.
Jos. Radlich, Box 432, Smithton, Pa.
Frank Samsak, 5500 Prosser Ave., Cleveland, Ohio.

BOLNIŠKI ODSEK.

OSREDNJE OKROŽJE: Paul Berger, predsednik, 2657-59 S. Lawndale Ave., Chicago, Ill.
SEVERNO OKROŽJE: Rudolf Pictorich, Box 436, Bridgeville, Pa.
ANTON RADICH, Box 73, Wick Haven, Pa.
ZAPADNO OKROŽJE: Anton Šular, Box 104, Grass, Kans., za jugozapad.
Lee Kubar, Box 248, Gilbert, Minn., za jugovzhod.

Nadzorni odbor.

Matt Petrovič, predsednik, 14818 Hale Ave., Cullman, Ohio.
Joh. Ambrožič, 418 Pierce St., Euclid, Minn.
Jos. Kaban, 2101 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.

Tiskovni odbor.

Vincenc Canjar, **Joh. Ambrožič** in **Matt Petrovič.**

EDRUŽITVENI ODBOR.

PREDSEDNIK: Frank Alst, 2124 So. Crawford Ave., Chicago, Ill.
Joh. Trifelj, Box 181, Lawrence, Pa.
Jos. Ovan, 242 Englewood, Detroit, Mich.
Jos. Škub, 1101 E. 63. St., Cleveland, Ohio.
Mary Uderh, 1644 So. Racine Ave., Chicago, Ill.

VRHOVNI ZDRAVNIK: Dr. F. J. Kern, 6202 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.

ODGOVORNI UREDNIK "PROSVETA": Joh. Zverstich.

POZOR! — Vse denarne pošiljave in stvari, ki se šiljejo gl. izvrševalnemu odboru in jednoti sploh, naj se pošiljajo na naslov: Joh. Verderber, 2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Vse denarne bolniške podpore naj se pošiljajo Paul Bergerju, tajniku bolniškega oddelka v gl. uradu.

Vse prisilbe glede postopanja v gl. izvrševalnem odboru se naj pošiljajo M. Petroviču, predsedniku nadzornega odbora, šilje naslov je naveden.

Vsi prisilbi na gl. porotni odsek se naj pošiljajo na naslov: Joh. Ambrožič, Box 251, Canonsburg, Pa.

Vse prisilbe proti uredništvu glasila se naj pošiljajo predsedniku tiskovnega odbora Vincenc Canjarju.

Vsi dopisi in drugi opisi, nomena, oglaš, naročila in opisi vse, kar je v zvezi s glasilom jednota, naj se pošiljajo na naslov: "Prosveta", 2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

NAJCENEJŠA, NAJGOTOVEJŠA IN NAJBOLJŠA POT ZA POŠILJANJE DENARJA
v Avstrijo, Slovenijo, Hrvatsko in Dalmacijo je **PO KABLOGRAMU**
100 KRON ZA \$6.75
Pristojbina kablograma za vsako pošiljatev in svoto je \$2.50 s poštino vred. Zahtevajte na banki, da se vaš denar pošlje po kablogramu, in ako vam banka ne stori tega, potem ga pošljite nam da ga mi odpošljamo naprej po kablogramu.
(Imamo voins listke za vse parobrodne črte. Pišite nam za pojasnila in ča kodaj parniki odplovejo.)
EMIL KISS, bankir,
133 SECOND AVE., NEW YORK, N. Y.
Ustanovljeno pred 20 leti.

Ženske trpe
na težko prenosljivih bolečinah valed oslabilost njih rahločutnega sistema. One potrebujejo toniko in zdravila za uravnanje, zdravilo ki naj olajša in prečene bolečine.
Severov Regulator
(Severa's Regulator) se pravilno imenuje "ženski prijatelj v boleznih" ker se vsebina tega zdravila pozna kot izvrstno sredstvo vsebuje toniko katera deluje na bolnih organih. Takoj ob pričetku bolezni se priporoča uporaba tega zdravila vsem bolehalo-čim ženskam, posebno za ženske bolezni. Cena je \$1.25 in davek 5 centov.
Prebavna tonika je potrebna za vsa vata. Vse poleg drugega zdravila in Severov Življenski Balsam (Severa's Balsam of Life) je poznan kot tako pomolno sredstvo pri rasihi bolezni. Njega glavno naloga je vrediti vaš prebavni del telesa in dati moč života. Cena je 85 centov in davek 4 cente.
Izpiranje se vedkrat priporoča pri rasihi bolezni, kjer se prisadete mambane kolice, v takih slučajih se poslužite Severovega Antiseptol (Severa's Antiseptol) katera pridenete v vodo, namizno slano na vsak kvort vode, katera ste zavreli in jo potem ohladili kar je pravilno za izpiranje. Cena je 85 centov in 2 centa davek.
Severova zdravila se prodajajo povsod v lekarnah. Vedno zahtevajte Severova zdravila, ne jemljite drugih mesto teh. Ako vam ni mogoče teh dobiti v vaši okolici, pošljite vaše naročila nam, priložite pravilno svoto s darkom.
W. F. SEVERA CO., CEDAR RAPIDS, IOWA.

POTREBUJEMO
dobrega kovača za delo pri Atlantic Coal Company v New Geneva, Fayette County, Pa. Delo jamčimo za vsak dan. Plačamo po \$6.00 dnevno dobremu kovaču. Želimo človeka, ki ima skušnje pri izdelovanju premogarskih kar. Potrebujemo tudi dobrega pomagala kovača. To delo dobe lahko le osebe, ki so pri volji vložiti nekaj denarja pri družbi, ki lastuje premogorov. Izglasite se osebno ali pismeno pri Atlantic Coal Company Inc., 209-210-211 Union Bank Building, Pittsburgh, Pa.

SLOVENCI!
Ne pozabite svojcev v domovini. Pošljite jim denar, podpirajte jih sedaj, ko je sila največja. Krone so sedaj še zelo pod ceno:
100 KRON STANE SAMO DOLARJEV 6.75.
Ako želite potovati domov, obrnite se do nas. Mnogoletna skušnja z hančnimi in potniškimi posli nam daje jamstvo, da v resnici moremo lahko vsakemu najboljše postreči. Imamo prostor za vas na vsakem parniku. Pišite na:
JOHN NEMETH STATE BANK
1907 — 2nd Ave. in 83. ulico, New York, N. Y.

Ameriške vesti.

ZA \$10,000 ŽGANJA ZASEŽE- NEGA.

Denver, Colo. — Na potu, ki se vije od Evergreena do Bergen Parka skozi sotesko, poznano pod imenom Bear Creek, je prišlo do resnega spopada med tihotapci in oblastvenimi organi. Tihotapci so imeli šest avtomobilov naloženih z žganjem. Ko se je dvignil v zrak dim z bojišč, so oblastveni organi osvojili dva avtomobila in osem in sedemdeset zabojev žganja, ki je vreden okoli deset tisoč dolarjev.

Če bi bili oblastveni organi dopeli le pol ure kasneje v Bergen Park, bi bili vsi tihotapci ušli.

Ko je konstabler Jenkins stal na straži, je videl prihajati tri avtomobile, ki so bili naloženi z zabojmi. Takoj je dal znamenje, da prihajajo tihotapci z žganjem. Njegovi tovariši so takoj vrgli prek ceste brzovrsten drog, iz katerega so štrleli ostri žbljki.

Tihotapci niso ustavili avtomobilov, ampak so jih pognali še v večji dir, da so kar skočili prek brzovrsten droga. Eno uro in pol kasneje je pa prišlo do bitke med tihotapci in konstablerji v bližini Bergen Parka. Štirje avtomobili so se zavili proti postranski poti, ki vodi proti Evergreenu, kjer so prišli konstablerji, da jih aretirajo. Ustavili so žganja dva avtomobila po kratki bitki, ujeli so pa enega samega tihotapca po hudi gonji čez drn in strn, drugi so pa odnesli srečno pete.

ZAKAJ TOŽI FORD CHICAŠKO "TRIBUNO?"

Detroit, Mich. — Ker vzbuja obznanje "Ford-Tribune" vedno večjo zanimanje med ljudstvom, ker je za stala precejšnje tisočake naj bo pojasnjeno, na podlagi katerih člankov je prišel znani detroitski tovarnar avtomobilov obravnavo proti čikaški "Tribuni".

"Chicago Tribune" je prinesla v uredniškem članku 23. junija 1913 članek z naslovom "Ford is an anarchist" (Ford je anarhist). Nato je bilo priobčeno sledeče: "Valušbeni Forda, kateri so v narodni milici, bodo izgubili svoja mesta v tovarni." Nekoliko dalje je bilo zopet: "Osebe, katere so bile odvisne od teh vojakov, ne bodo dobile nobene podpore od Forda. Njihova plačila bo ustavljena in njihove družine bodo prepuščene same sebi." Dalje: "Njihova mesta bodo zasedena." In slednjič: "Ako ti pridejo nazaj živi in zdravi in bodo vprašali za delo, bodo na istem stališču, kot drugi novi prosilec za delo."

Valeh teh člankov toži Ford "Tribuno" za en milijon dolarjev odškodnine.

Dosedaj je bilo zaslišanih veliko prič, katere so vse izjavile ugodno za Forda in nasprotno za "Tribuno". Zaslišani so bili tudi vojniki, kateri so dobili takoj nazaj svoja mesta, kakor hitro so bili odpušteni iz armade in to še prej, predno, je bilo to poročano v "Tribuni".

Ford je prišel tožbo proti temu listu že pred sedmimi tedni. Vse napeto čaka izid te obravnave, ker je to menda prva obravnava med milijonarji, kdo je bolj patriotičen.

ELEKTRIFICIRANJE ŽITNEGA SEMENA.

Denver, Colo. — Da se pridobi kolikor mogoče velik pridelek žita, so farmarji v severni Angliji poskusili z elektrificiranjem žita, predno ga sejejo. Po nekaterih poskusih so dobili zelo dober uspeh. Posebno lepe uspehe so dobili na farmah v goratih krajih Anglije, kjer je klima mrzla in mokra. Z elektrificiranjem semena se pospeši hitrejša rast, seme hitreje vzklije in bolje obrodi.

Elektrificiranje semena bi se tudi dobro izkazalo v Združenih državah, posebno v vseh severnih krajih Združenih držav kakor tudi goratih, kot so n. pr. v Coloradu.

O tem procesu je prinesel angleški farmarski list sledeči članek.

Ze dalje časa je premišljeval elektrifikacijo H. E. Fry, ali bi se ne izplačalo za farmarje v njegovem okraju, da bi spravili električni tok v direktno dotiko s semenom, predno ga posejejo. Delal je razne poskuse in slednjič se mu je

vendar le posrečilo, da je imel dober uspeh.

Napravil je veliko posodo, katero je napolnil z vodo, v kateri je prejel raztopil nekoliko soli v to je nasul žito. Nato je spustil ne premočan električni tok, 7 1/4 HP ter ga pustil krožiti nekaj ur.

Po tem procesu je pustil to elektrificirano žito sušiti po istem načinu, kot se dela malt, namreč pri temperaturi od 60 do 90 stopinj gorkote. Ko je žito popolnoma suho, je najbolje da se ga takoj poseje, ker s časom izgubi vso elektriko.

Stroški za to elektrificiranje žita so proračunjeni na 75 za vsak bušel.

Da bi videl, kak vseh se doseže s tem je še napravil praktičen poizkus. Preoral je nek star pašnik ter ga polovico posejal z žitom, katero je bilo elektrificirano in polovico z navadnim semenom. Opazoval je potem vsaki dan, ali bo kaj razlike v rasti.

Seme, katero je elektrificiral, je veliko hitreje vzklijo, barva je bila bolj temno zelena in je tudi hitreje rastle. Biljke so bile močnejše in tudi daljše in ko je dozorelo, je bilo zrno debelejšje in klasi je bolj bogato. Žito, katero je zrastle iz elektrificiranega semena je bilo za eno četrtino časa hitreje zrelo, kot pa žito, katero je zrastle iz navadnega semena.

Torej imel je najboljši uspeh. Radi tega je ta proces takoj patentiral. Ustanovila se je korporacija ter napravila veliko poslopje, v katerih izvajajo elektrificiranje žitnega semena.

Zgradili so veliko elektrarno v kateri proizvajajo potrebni električni tok, katerega se pa ne rabi dosti. Posoda, v kateri se elektrificira semena, je dosti velika za 264 galonov vode, v kateri je raztopljeno potrebno množino soli in v kateri se lahko elektrificira 24 vreč žita na dan.

Oves mora biti v raztoplini najmanj 4 ure in pol, dočim mora biti ječmen sedem ur.

Ker so se ti poskusi dobro obnesli v Angliji, so se tudi farmarske organizacije v Združenih državah začele zanimati za ta proces.

BANDITJE PRIJETI PO HUDI GONJI.

Chicago, Ill. — Trije banditje so oropali lekarno Herman A. Spyrta in ga po izvršenem ropu zaprli v klet. Iz registra za gotovino so ukradli sedem in trideset dolarjev in so bežali na železniško progo. Tu jih je opazil železniški čuvaj William Kelly, ki jim je zaklical, da naj obstoje, ker so se mu zdeli sumljivi.

Banditje se niso brigali za njegove klic, ampak so tekli, kar so jih nesele noge. Kelly je postal še bolj radoveden, kaj jim teži vest, da beže pred njim. Banditje so bili mladi in urnih nog, pustili so ga kmalu tako daleč za sabo, da so pričeli hoditi počasi. Ali Kelly si je znal pomagati. Skočil je na bližnjo lokomotivo, ki je premikala vozove in povedal strojevodju, da lovi tri mlade predanice. Lokomotiva je kmalu bila vtrije banditov, Kelly je pa pripravil še svoj samokres. Ko je Kelly skočil z lokomotive a samokresom v roki in jim zaklical, naj dvignejo roke kviško, so bili banditje tako iznenadeni, da so se podali brez boja.

SLABO SO NATELI.

Chicago, Ill. — "Planimo na policaja, pa mu jih poštno naštejemo", se je oglašil mlad fant izmed trojice, ki jo je policaj Charles Frederickson malo prej posvaril, naj prenehajo z nespodobnim obnašanjem na jezerskem obrežju. Rečeno, storjeno, in trojica se je vrgla na policaja z namenom, da ga pretepe. Ali ojoj! Minila je samo minuta in 48 sekund in pogumni mladeniči so ležali na tleh, poleg jim je pa še policaj namignil, da jih pretepe še malo hujše, če ne bodo pohlevno sledili do telefona. Edward Mulligan je imel modro oko in s krvjo podplute lise na obrazu. Richard Ryan je imel krave ustnice, ki so zatekale. James Matrae je imel nekaj omajanih zob in prebite ustnice.

Ko je policaj prignal trojico na policijsko postajo, je ječar vzkliknil: "Ej, fantje pet tisoč dolarjev je v Chicagu, pa ste bili tako neumni, da ste se hoteli pre-

tepati s Fredericksonom, ki je bil tovariš znanega profesionalnega pretepača Jack Johnsona."

Frederickson je prepotoval vse Združene države v družbi znanega zamorskega pretepača Jack Johnsona, ki je bil na vrhuncu njegove pretepaške slave.

AMERIŠKA ŠKUNA, ZASEŽE- NA V MEHIKI, IZPUŠČENA.

Galveston, Tex. — Ameriška ribiška škuna "Cape Horn," katero so zaplenile mehiške oblasti dne 25. aprila na obtožbo, da je hotela vtihotapiti orožje v Mehiko, je izpuščena. Ko je bilo možno oproščeno obtožbe, da je hotela vtihotapiti orožje v Mehiko, je bilo obtoženo, da je lovilo ribe v mehiških vodah.

STRAŠNA NAJDBA.

New York, N. Y. — V usnjatem kovčegu so našli človeške kosti. Kovčeg je ležal skoraj štiri leta v hotelu Mills. Oddan je bil v hotelu v novembru 1915. Dr. George Hohman, ki je preiskal vsebino kovčega izjavlja, da vsa znamenja govore, da je bil izvršen umor. Izvedenci so dognali, da so kosti štirideset stare moške osebe.

KONFERENČNIKI SO SE ZEDI NILI GLEDJE ARMADNE PREDLOGE.

Washington, D. C. — Senatni in zbornični konferenčniki so se zedinili, da bo armada v letu 1920 štela povprečno približno 325,000 mož in oficirjev.

Senat je sprejel zaključek, da bo armada štela pet in sedemdeset tisoč mož več, kot so določili konferenčniki, zbornica pa pet in dvajset tisoč več, ali po zedinjenju konferenčnikov, ostane njih sklep v veljavi, če ga potrdita obe zbornici.

Do sporazuma je prišlo po konferenci z generalom Marehem šefom ameriškega generalnega štaba, ki je dejal, da bo zadnjih devet mesecev v letu 1920 sestala ameriška armada iz 225,000 mož in oficirjev, prve tri mesece pa iz 325,000 mož in oficirjev.

Konferenčniki so se tudi zedinili, da se zniža armadni proračun, ki ga je sprejel senat.

INDUSTRIJALCI SO PROTI PREKLIČU ZA PRIHRANI- TEV DNEVNE SVITLOBE.

New York, N. Y. — Markus Marks, predsednik "Lige za prihranitev dnevnih svitlob," je brzojavil predsedniku Wilsonu v Pariz, da naj vetira določbo, ki preklicuje postavbo za prihranitev dnevnih svitlob.

Razno.

Italijanska revolucija v juliju?

Kodanj, 29. jun. — Z Dunaja javljajo, da so zadnje dni zborovali italijanski, avstrijski in nemški komunisti nekje na južnem Tirolskem in zaključili, da se izvrše vse priprave za revolucijo v Italiji meseca julija.

Berlin je kupil poulične železnice.

Berlin. — Mestna vlada v Berlinu je kupila sistem pouličnih železnic za 100 milijonov mark. Delničarji so bili izplačani z mestnimi bondi s premijo. Železnice imajo dobre dohodke.

Štirje Američani ubiti v Sibiriji.

Washington, D. C. — Vojni departmet je prejel poročilo generala Gravesa, poveljnika ameriške vojaške ekspedije v Sibiriji, da so bili v bojih z boljševiki do danes ubiti štirje vojaki, dva sta ranjena in pet je vjetih.

Obregon bo kandidiral za pred- sednika Mehike.

Los Angeles, Calif. — General Alvaro Obregon, ki je premagal Villovo bandite, je v petek izjavil v odprtem pismu, da bo kandidiral za predsednika Mehike. Predsedniške volitve se vrše v oktobru t. l. in Carranza najbrž ne bo več kandidiral.

Štrajk v Winnipegu je končan.

Ottawa, Ont. — Generalna stavka v Winnipegu je bila končana zadnji petek. Stavkovni odbor je imel sejo 25. t. m. in sklenil, da se delavci vrnejo na delo. Stavka kovinarskih delavcev, ki so prvi ustavili delo, še ni končana, toda pričakuje se, da bo stvar poravnana v par dneh. Generalna stavka v Calgaryju in Vancouverju je tudi končana.

Z ognjem in mečem.

Zgodovinski roman.

Polski spisal Stanislav Leszczyński. — Podobenil Podraski.

Nadaljevanje.

"Brž ko ne mu je Hmelnicki nalašč tam dolečil zimovišče," odvrne Zaviiliovski, "ker je ostal za Dneprom Tuha-bej, ki ga ima na piki že od davna. Nihče tudi ni poklal toliko teh psov nego Burlaj..."

"A sedaj bo njihov zaveznik."

"Brez dvojbe," odvrne Zaviiliovski. "Taki časi so sedaj! Toda sedaj bo čuval nad njima sam Hmelnicki, da se ne požreta kakor dva psa."

"Kdaj se jih nadejate, oče?" vpraša Volodijevski.

"Vsakega dne. Pa kdo more vedeti to? Poveljniki bi imeli pošiljati na četovanje eno četo za drugo, toda prav nič jim ni mar za to. Komaj sem jih naprosil, da so poslali Kušlja proti jugu in brata Piglovskaja k Čolhanskemu Kamnu. Celo sam sem hotel iti, pa kako, ker imamo vedno posvetovanja. Da bi vsaj kmalu prišel knez Jeremija, ker drugače nas brez dvojbe doleti taka sramota, kakor pod Pilavciami."

"Videl sem vojake, ko sem šel čez majdan," reče Zagloba, "pa zdi se mi, da je med njimi več tepecev nego pametnih mož."

"Kaj govorite, gospod?" odvrne starec. "Ne trdim, da bi vam manjkalo poguma, — dasi sem bil v prejšnjih letih drugačnega mnenja, — toda ti vitezi so najzbranejši vojaki poljske ljudovlade. Samo dobrega poveljnika jim je treba. Kamenski je dober rokoborec, toda nesposoben za vojskovodjo; Firlej pa je že star. Kar se pa tiče starega dvornega točaja, se je že skazal pod Pilavciami skupno s knezom Dominikom. Ni čuda torej, da jih vojaki nočejo slušati. Vojak raje prelije svojo kri, če ve, da ne umre brez potrebe... Evo, tudi sedaj, namesto da bi mislili na obleganje, se raje pripravajo, na katero mesto bo kdo šel."

"Kaj, ali imajo dovolj živež?" vpraša nemirno Zagloba.

"Tudi tega ni toliko, kolikor ga je treba. Če bo obleganje trajalo nad en mesec, bomo primorani vreče in kamenje pokladati konjem."

"Se je čas misliti na to," omeni Volodijevski.

"Pa idite gospod, in povejte jim!... Da bi le Bog kmalu poslal k nam kneza."

"Niste vi sami, ki vzdihujete po njem," odvrne Longin.

"O znano mi je to," odvrne starec. "Poglejte samo na mejdan. Vsi sede pri okopih ter se s skrbjo ozirajo proti Staremu Zbaržu; drugi zopet plezajo na stolpe, in če kdo zakriči: 'Že gre!' pa kar norijo veselja. Žejen jelen ne hrepeni tako po vodi, nego mi po njem. Dobro bi bilo, da bi prišel vsaj s prihodom Hmelnickega, toda zdi se mi, da se je morda pripetila kakva ovira..."

"Midva tudi cele dneve moliva, da ga Bog kmalu pošlje," reče eden navzočih Bernardincev.

Te želje vojakov imele so se kmalu uresničiti, dasi so drugega dne prišle še slabše novice. Dne 8. julija, v četrtek, je nad mestom razsajala strašna nevihta. Dež je lil kakor iz vedra; dokaj naprav je odnesla voda. Reka Gnezna in ribiški so stopili čez bregove. Na večer je udarila strela v prapor pešcev kaštelana Bekelega ter ubila nekoliko ljudi. Vsi so smatrali to za zli predpomen, za očitno znamenje jeze božje; pa to tem bolj, ker je poveljnik Firlej bil kalvinist. Zagloba je svetoval, naj takoj pošljejo k njemu deputacijo, tirjajoč, naj nemudoma sprejme katoliško vero, da Bog ne pošlje nad vojake še večjih nesreč. Mnogi so se strinjali s tem predlogom... toda deputacije niso poslali. Pač pa je vojakom še bolj upadel pogum. Tudi nevihta je razsajala brez prestanka. Nasipi, dasi utrjeni s kamenjem in koli so se tako razmočili, da so se topovi jeli pogrezovati. Morali so polagati deske pod kolosa. V globokih kanalih je šumela voda; veter pa je podil od vshoda neprestano nove oblake. Vse je zbežalo v mesto, le nekaj vojakov je ostalo v taboru. Ko bi bil v tem času dospel Hmelnicki, bi bil dobil tabor brez boja.

Drugega dne je burja nekoliko poglela, ledež je še škropil ves dopoldan. Okolo pete ure popoldne pa je veter razpodil oblake in na jasnem nebu se je začarila prekrasna sedmerobarvna mavrica, katere jeden konec se je upiral ob Stari Zbarž z drugim pa se je zdelo, da srka vlogo iz Črnege lesa. Pri pogledu na to prikazen je stopila znovič nada v srca vojakov. Vojaki so se jeli vračati v tabor, kjer so splezali na nasip, da se vesele te mične prikazni. Volodijevski je stal z drugimi na robu prekopa ter zaslonivši si oči z roko, pozorno gledal v daljavo. Naposled zavpije:

"Vojska gre! Vojska!"

Po teh besedah je nastala zmešnjava, kakor bi vihar zagural drhal ljudi, na kar je nastal trušč in hrup. Beseda: "Vojska gre!" je preletela, kakor piska od jednega konca tabora do drugega. Vojaki so se jeli zbirati v tolpe in popenjati se na nasipe; vsi so si pokrivali oči z rokami ter pridrževaje sapo, gledali v daljavo. Izpod sedmobarvnega stola se je res jelo nekaj gugati in pomikati naprej; negotovost je kmalu zginila in v daljavi si razločno videl prapore, za njimi pa cel gozd kopij. Iz prsij vseh razlegal se je radostni klic:

"Jeremija! Jeremija! Jeremija!"

Vsi so se razveselili in plakali veselja. Nekateri so peš, drugi pa na konjih hiteli naproti bližajoči se vojski.

"Naš rešitelj! Naš oče! Naš vojskovodja!" so klicali zbežani vojaki.

Dozdevalo se ti je, da je Hmelnicki že premagan. Skretuski stoječ poleg gospoda Longina na nasipu, je spoznal že od daleč svoj prapor, ki ga je zapustil v Zamostju in rumeno njegovo lice je zarudelo veselja. Knezi polki so se vedno bolj bližali, samo kakih tisoč korakov so še bili

oddaljeni od tabora. Naposled so prihiteli tudi poveljniki na nasip, da bi gledali alovčni prihod knezove vojske. Prišli so tudi poveljniki in drugi častniki poljskih in tuzemskih praporov; vsem je sijala radost z obličja. Posebno pa se je še veselil gospod Lanekoronski, bolji vitez nego vojskovodja; stegnil je bulavo proti prišedeji vojski ter rekel glasno, da so ga vsi slišali:

"Evo, tam je naš glavni poveljnik; jaz mu prvi prepustim vso svojo oblast."

Knezovi polki so začeli dohajati v tabor. Vseh je bilo okoli tri tisoč mož, ki pa so imeli več veljave, nego deset tisoč drugih, ker so bili znani zmagovalci pri Pogrebišču, Nemirovi, Mahnovki in Konstantinovu. Za njimi so se pomikali z velikim trudom topničarji-gospoda Vurelja, ki so peljali s seboj štiri topove za metanje kar-teč, dva velika in šest krogloškoplinikov. Knez s spremstvom je prišel na večer po solnčenem za-hodu. Vse, kar je bilo živega, mu je hitelo na-proti, noseč v rokah goreče baklje in svetilnice ter obkolili knezovega konja, da ni mogel na-prej. Vsaki bi bil rad pristopil ter poljubil rob knezove obleke. Vojaki domačih, pa tudi tuje-zemskih krdel, radujoč se knezovega prihoda, so objubili služiti mu jedno tretjino leta brez-plaćno. Klicov "Živijo" ni bilo konca ne kraja. Nastopi prijeten večer. Nebo se je zjasnilo in za-lesketalo na mirjade zvezd. V onem trenutku, ko se je Lanekoronski približal knezu, da mu iz-roči svojo bulavo, je jedna zvezda vtrnila se od nebesnega oboka proti Konstantinovu, od koder ima dospeti Hmelnicki, ter naglo ugasnila.

To je zvezda Hmelnickega, so kričali vo-jaki. "Čudež, čudež, očitno znamenje! Živijo Jeremija, zmagovalce!"

Tisoč glasov je ponovilo ta krik. V tem hi-pu kaštelan kamenški mahne z roko in hipoma vse utihne.

"Kralj mi je dal bulavo," reče stopivši h knezu Jeremiji, "toda jaz jo izročam v tvoje sposobne roke, slavni zmagovalce, ter hočem prvi slišati tvoje ukaze."

"In midva z njim vred!" ponovita še ostala dva poveljnika. Vsi trije molijo svoje bulave knezu, ki pa se umakne na stran ter odvrne:

"Niste od mene prejeli svojih znamenj, to-rej jih tudi ne bom jemal od vas."

"V tem slučaju pa bodi tvoja bulava na-čelnica našim."

"Živijo Višnjevski! Živijo poveljniki!" so kričali vojniki. "Skupaj hočemo živeti in u-mreti!"

V tem hipu knezov žrebec dvigne glavo, strese pobarvano grivo ter močno zarežgeta in vsi konji zarežgetajo za jumi z jednim glasom. Vojaki so smatrali to za dober pomen. V sreči vojakov se je vnela želja po vojski; starešine so dvignili svoje sablje, pritrjevajoč vojakom, ki so hiteli na nasipe ter pretili s pestjo proti oni strani, od koder ima priti sovražnik.

"Pridite sedaj, pasji sinovi, najdete nas praviljeno!" so klicali. Gostoljubno vas hočemo sprejeti."

To noč ni nihče spal v taboru. Vso noč so odmevali kriki ter žvigate semtertja svetilnice in baklje.

Proti jutru dospe iz četovanja od Čolhan-skega Kamna kraljevi tajnik Serakovski, ter prinese novice, da je sovražnik samo pet milj od tabora. Četa se je morala bojevati z veliko tropo ordincev. V tem boju sta pobegnila oba Oleksiča Manjkovska in nekoliko drugih odlič-nih častnikov. Vjetniki so trdili, da gresta za njimi kan in Hmelnicki z vso močjo. Vojaki v taboru so se ves dan pripravljali na brambo. Knez, prevzemši brez daljšega obotavljenja glavno poveljništvo, je jeli urejevati vojsko, od-kazuje vsakemu, kje ima stati, kako se braniti in prihajati drugim na pomoč. V tabor se je vr-nil potreben red; točnost je nadomestila poprej-šino zmešnjava. Do večera je bil vsak na svojem mestu. Straže, razpostavljene pod taborom, so poročale vsaki hip, kaj se godi po okolici. V bli-žnje vasi poslani služabniki so zbirali hrano in krmo, kolikor je je bilo le dobiti mogoče. Vojaki, stoječi na nasipih, so se veselo pogovarjali, zatrjujejoč, da so pripravljene vsaki hip začeti boj. Noč je minila brez vznemirjenja. Proti svitu se je začelo na strani proti Višnjevcu nekaj čr-niti. V mestu je začelo biti plat zvona in vojaški rogovi so žalostno zatrobili ter spravili vso vojsko na noge. Polki pešcev so stopili na nasipe, jezdeci pa so zavzeli predore, pripravljani na prvo znamenje spustiti se v napad. Čez vso dolžino okopa se je dvigal kviku dim prižganih lunt. V tem hipu se pokaže na nasipu, knez na svojem belem žrebecu. Imel je na sebi srebrni oklep, toda brez čelade. Ni najmanjšega nemira ni bilo v-deti na njegovem licu, nasprotno bil je vesel, da malekdaj tako.

"Imamo goste, gospodje! Imamo goste!" je ponavljal, jezde po nasipu.

Med vojaki je bila tišina. Medtem se je so-vražnik približal nasipu, da ga je bilo moči videti s prostimi očmi. Ni še bil Hmelnicki niti kan, mar-več poizvedovalna četa, broječa trideset tisoč Tar-jev, oboroženih z loki, puškami in sabljami. Za-jevši oni hpetnajst sto hlapecv, ki so bili šil pe-hrano, so se valili kakor gosta lava od Višnjevca; potem raztegnivši se v dolg polumesec, začeli so se pomikati na nasprotno stran k Staremu Zbaržu.

Prepričavši se, da so zavezniki Hmelnickega, je knez zapovedal jezdecem planiti na nje z na-sipa. Polki so jeli rojiti kakor čebele iz panja. Kmalu se je napolnila ravan z jezdeci in pešci. Od daleč si lahko opazil stotnike z buzdovanom v ro-ki, ki so dirjali okrog praporov ter uvrščali jih v bojni red. Od tatarske vojske sta jim dirjala naproti dva polka, na katere planejo takoj lahki jezdeci pod poveljništvom rdečega Vurelja, pod katerim je posakoval konj kakor zmole... Nebo je bilo prozorno in čisto, nikjer ni bilo videti obla-čka. Vse bojišče si lahko opazoval kakor na dlan.